

FACULTAT DE CIÈNCIES DE L'EDUCACIÓ

21896

UNITAT DE FILOLOGIA CATALANA

CURS 1999-2000

professors: Josep Besa, Salvador Comelles, Dolors Farreny, Lluís Quintana,
Albert Rico

LLENGUA CATALANA
Dep. de Filologia Catalana

(s'imparteix a 2n)

PROGRAMA

OBJECTIUS

Coneixement de la situació sociolingüística actual del català i dels elements que permetin la reflexió sobre l'ús de la llengua en els àmbits socials.

Adquisició dels conceptes bàsiques per a la descripció i l'anàlisi de la llengua i especialment dels que tenen més rendiment en la comprensió dels usos lingüístics i en l'estudi de la llengua normativa.

Coneixement dels fonaments de la llengua normativa i adquisició del seu domini pràctic, així com dels criteris per a la selecció de les formes adequades, tant en la producció escrita com en la parlada.

CONTINGUTS

I. Sociolingüística.

1. Llengua i societat. Plurilingüisme. Contacte de llengües i interferències. Actituds davant la llengua. Planificació lingüística. Ús social del català.
2. La variació lingüística. Variació històrica, variació social i variació funcional. Els registres.
3. La llengua estàndard. Pompeu Fabra i els criteris per fixar la llengua referencial. L'estàndard català avui.

II. Fonologia.

1. Fonemes i variants fonètiques del català. Transcripció fonètica. Pronúncia.
2. La pronúncia i l'ortografia.

III. Gramàtica.

1. La gramàtica: descripció i normativa. Obres de consulta i de referència.
2. Sintaxi de la frase. Modalitat. Estructura de la frase.
3. Classes de paraules, classes de sintagmes i funcions sintàctiques.
4. Funcions sintàctiques i pronoms àtons.
5. Complementos i preposicions.
6. Oracions subordinades i pronoms relatius.
7. Gramàtica del text: determinació, referència, cohesió lèxica, relacions temporals, connectors.
8. Adverbis i conjuncions.
9. Puntuació.

IV. Lèxic.

1. Diccionaris i vocabularis. L'article de diccionari: la definició i altres informacions.
2. Formació de mots. Neologismes. Interferències.
3. Adequació del lèxic al registre.

METODOLOGIA

Els temes de sociolingüística es presentaran a classe i es treballaran amb els alumnes mitjançant lectures seleccionades. S'analitzaran i es comentaran mostres de diferents varietats de llengua.

Als apartats de fonologia i de gramàtica es tractarà de forma fonamentalment descriptiva el funcionament de la llengua, amb exercicis pràctiques d'anàlisi, avaluació i correcció de textos diversos, orals i escrits.

Es proposarà la lectura de diverses obres en prosa per millorar la competència lingüística, especialment la lèxica, de l'alumne.

Es faran treballs destinats a l'anàlisi i a la producció de textos, tenint especialment en compte la tipologia, el registre i l'estructura textual.

AVALUACIÓ

S'avaluaran, amb les proves adequades, els diferents apartats del programa. S'avaluarà, així mateix, la competència oral i escrita dels alumnes amb proves específiques.

BIBLIOGRAFIA GENERAL I DE REFERÈNCIA

- Aitchison, Jean (1976). *El mamífer articulado*. Madrid: Alianza, 1992.
- Alsina, R. (1980). *Tots els verbs catalans conjugats*, Barcelona: Teide.
- Aracil, L.V. (1979). "Educació i sociolingüística", dins *Papers de sociolingüística*, Barcelona: La Magrana, 1982.
- _____ (1983). "Sobre la situació minoritària", dins *Dir la realitat*, Barcelona: Edicions Països Catalans.
- Bau, Montserrat et al. (1995). *Curs de pronunciació. Exercicis de correcció fonètica*. Terrassa: Àrtic. Ed.
- Bordons, G. et al. (1988). *Trèvol 1 i 2*, Barcelona: Universitat de Barcelona/Empúries.
- Camps, A. et al. (1991). *Text i ensenyament*. Barcelona: Barcanova.
- Carreras, Jordi et al. (1992). *Fonètica catalana*. Barcelona: Ed. Teide.
- Conca, Maria et al. (1998). *Text i gramàtica. Teoria i pràctica de la competència discursiva*. Barcelona: Teide.
- Coromina, E. *Manual de redacció i estil*, Vic: EUMO.
- Fabra, P. *La llengua catalana i la seva normalització*. Barcelona: Ed. 62/"La Caixa", M.O.L.C. 28 (part II: "La llengua comuna").
- _____ (1919-1928). *Converses filològiques*, Barcelona: Edhasa. Ed. de Joaquim Rafel (selecció).
- _____ (1956). *Gramàtica catalana*, Barcelona: Teide, diverses edicions.
- Franquesa, M. (1971). *Diccionari de sinònims*, Barcelona: Pòrtic.
- Institut d'Estudis Catalans (1998). *Proposta per a un estàndard oral de la llengua catalana I i II*, Barcelona: I.E.C.
- Institut d'Estudis Catalans (1990). *Documents de la Secció Filològica I*, Barcelona: I.E.C.
- Jespersen, O. (1925). *La llengua en la humanitat, la nació i l'individu*, Barcelona, Edicions 62, 1969 i edicions posteriors.
- Junyent, Carme (1989). *Les llengües del món: Ecolingüística*. Barcelona: Empúries.
- _____ (1992). *Vida i mort de les llengües*. Barcelona: Empúries.
- Macià, J. (1988). *Liguem mots*, Barcelona: Teide.
- Marí, I. (1992). *Un horitzó per a la llengua*, Barcelona: Empúries.
- Mollà, T.; Palanca, C. (1987). *Curs de sociolingüística*, Alzira: Bromera.
- Paloma, David; Rico, Albert (1998). *Diccionari de dubtes del català*. Barcelona: Ed. 62.
- Pinker, Steven (1994). *El instinto del lenguaje. Cómo creó el lenguaje la mente*. Madrid: Alianza Ed.

- Rigau, G. (1981). *Gramàtica del discurs*, Bellaterra : UAB. (capítol 2).
- Romeu, X. (dir.) (1985). *Diccionari Barcanova de la llengua*, Barcelona: Barcanova.
- Ruaix, J. (1976). *El català en fitxes* (3 volums), Moià.
- Solà, J.; Pujol, J.M. (1989). *Tractat de puntuació*, Barcelona: Columna.
- Sapir, Edward (1921). *El llenguatge*. Barcelona: Columna, 1985.
- Tuson, J. (1988). *Mal de llengües. A l'entorn dels prejudicis lingüístics*, Barcelona: Empúries.
- _____ (1994). *Introducció a la lingüística*. Barcelona: Columna.
- Yule, George (1985). *El lenguaje*. Madrid: Cambridge University Press, 1998.